

Pol zastonj!

SEJEM ZA KNJIGE!

Pol za denar!

Da se za zimski čas oskrbite z dobrimi in obenem ceneni knjigami, prodaja
TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU
 sledeče skupine knjig:

I. skupina: 10 knjig**za Din 50.—**

V libijski puščavi, povest	Din 12.—
Zgodba o nevidnem človeku, povest	7.—
Smrtna past, detektivska povest	9.—
Moj stric in moj župnik, povest	4.—
Živ pokopan, povest	8.—
Iz otroških ust, I. del (smeš. dogodbe)	8-50
Iz otroških ust, II. del (smeš. dogodbe)	16.—
Jugoslovanski Piemont, zgod. knjiga	7.—
Zgodovina Maribora, zgod. knjiga	20.—
Dr. Jeraj: Socijalno vprašanje	28.—

namesto Din 119-50 samo Din 50.—

II. skupina: 10 knjig**za Din 50.—**

Zgodbe napoleonskega vojaka, povest	Din 12.—
Izpovedi socialista, povest	16.—
Zadnji Mohikanec, povest	11.—
Meško: Legende, povesti	16.—
Slovenska žena, zgodovinska knjiga	10.—
Prekmurski profili, narodopis. knjiga	6.—
Dr. Kotnik: Lesičjak, narodopis. knjiga	4.—
Dr. Jeraj: Ob skrivnih virih, vzgojna knjiga	14.—
Rokovnjači, povest	16.—
Cestitke mladine	8.—

namesto Din 108.— samo Din 50.—

III. skupina: 4 knjige**za Din 50.—**

Keller: Dom, povest	Din 22.—
Zmave: Vinarstvo, vezano	50.—
Vojaški novinec, povest	5.—
Dr. Jeraj: Socijalno vprašanje	28.—

namesto Din 105.— samo Din 50.—

IV. skupina: 4 knjige**za Din 50.—**

Crni križ pri Hrastovcu, povest	Din 18.—
Sadar: Hmeljarstvo	50.—
Achleitner: Planinski kralj, kmetska povest	26.—
Jugoslovanski Piemont, zgodovinska knjiga	7.—

namesto Din 101.— samo Din 50.—

Za slučaj, da kaka knjiga v skupini poide preje kot druge, si TISKARNA SV. CIRILA pridrži pravice iste nadomestiti z drugo knjigo, ki pa mora biti iste ali višje cene.

Denar je poslati naprej in natančno označiti, katere skupina se naroči.

Poštnina se zaračuna posebej, in sicer za vsako pošiljko Din 12.—, tako, da naj vsak pošlje Din 62.— naprej, ker se bi sicer poštnina povzela. Kdor naroči vse štiri skupine in pošlje Din 200.— naprej, dobi knjige poštnine prosto. Kdor naroči pa posamezne knjige iz označenih skupin, jih dobi za ceno, kakor je istotam označena. Javite tudi natančen naslov! Zgoraj določene **znižane cene** veljajo, dokler traja zaloga, najdalje pa do Božiča 1930.

Poslužite se položnice, ki jo dobite na vsaki pošti. Čekovna št. Tiskarne sv. Cirila v Mariboru je 10.602.

Istčasno, ko nakažete denar, sporočite tudi na dopisnici ali na drugi strani položnice, za katero skupino oziroma knjige denar pošiljate.

Naročila za vse slovenske knjige, ki so stalno na zalogi, kakor tudi za vse knjige drugih jezikov sprejema

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU
 Koroška cesta št. 5 ali Aleksandrova cesta št. 6.

Pol zastonj!

Naročite dobre knjige!

Pol za denar!

Deželna vlada je dala napraviti posebne plošče, ki se bodo pritrdile na vseh lokalih, v katerih se je 10. oktobra 1920 vršilo glasovanje. Plošče bodo nosile napis: »In diesen Hause wurde am 10. Oktober 1920 über die Freiheit und Einheit Kärntens abgestimmt.« Napis bo samo nemški. Slovensko bi se glasil: »V tej hiši se je glasovalo 10. oktobra 1920 o svobodi in enotnosti Koroške.« Pravilnejši bi bil napis: V tej hiši se je 10. oktobra 1920 glasovalo, ali bodo še Nemci v Slovenskem Korotanu neomejeni gospodarji ali ne več.

Dne 11. oktobra bo bakljada k slovesno razsvetljeni mestni hiši na Novem trgu v Celovcu. Dr. Hans Steinacher, plebiscitni bojevniki, bo imel slavnostni govor. Zvečer bo v gledališču slavnostna predstava.

Glavne slavnosti na deželi bodo v nedeljo 12. oktobra. V Celovcu bodo v

nedeljo 12. oktobra zjutraj po mestu igrane vojaška in druge godbe. Ob pol devetih bo na Starem trgu na prostem sveta maša. Nato bodo v deželni hiši (zbornici) odkrili dve častni plošči v spomin v koroških bojih padlih vojakov. Pri tem bo govoril zastopnik zvezne (državne) in zastopnik deželne vlade.

Nato se bo vršil slavnostni obhod, sprejeto po mestu. Na čelu bodo korakali bivši bojevniki za nedeljeno nemško Koroško do Karavank. Za bojevniki bodo korakale narodne noše.

Popoldne 12. oktobra bo zopet sprejeto narodnih noš po glavnih trgih in cestah celovških. Zvečer pa na raznih krajih razne prireditve in plesne zabave.

Na deželi se vršijo počitnice na osnovnih šolah na Koroškem septembra in oktobra. Ker torej oktobra ni šole, je učiteljstvo na deželi obhajalo ple-

biscitne proslave že avgusta. Po vseh šolah so razširili knjižico: Der Heimat treu. Tu so razne pesmi z notami in brez not ter razni sestavki. Opisuje se, kako se je po sklepu svetovne vojne pojavil nov, še nevarnejši sovražnik: Jugoslovani. »An den Grenzen sammelte sich ein neuer, für die Einheit der Heimat gefährlicher Feind«, Hans Steinacher v sestavku: Freiheitskampf (boj za svobodo). Steinacher tudi odkrito pove, da je Nemcem pri bojih za Koroško šlo predvsem za to, da Koroško ohranijo nemštvu, da se Koroška nekoč združi z Veliko Nemčijo. Seveda so pred desetimi leti te cilje še skrbno zakrivali. V sestavku »Die Volksabstimmung« (ljudsko glasovanje) odkrito govori o nemški zmagi pri glasovanju. »Zvečer 13. oktobra so se razširile po deželi končnoveljavne vesti o nemški zmagi.« — Še le zdaj so prišli z barvo na dan. Pred glasovanjem so samo govorili o »svobodi in nedeljeni Koroški«, a da ta »svoboda« pomeni zgolj neomejeno nemško gospodarstvo v deželi, o tem so molčali.

Omeniti je vredno letošnje letno poročilo celovške gimnazije. Tudi tu se obširno govori o bojih za Koroško. Na prvi strani izvestja stoji, da je namen zavoda (celovške gimnazije), da služi nemški kulturi. Posmehljivo se izraža poročevalec v izvestju o pismu slovenskega profesorja dr. Arneiza, ki ga je pisal profesorskemu zboru celovške gimnazije, da je od jugoslovanske oblasti imenovan za ravnatelja gimnazije v Celovcu. Izvestje pravi: Skrb »ravnatelja« za učence je bila nepotrebna, njegovi pozdravi odveč.

*

Iz sedeža Društva narodov.

V Ženevi se vrši zopet zasedanje Društva narodov. Že cele tedne je bilo v sedežu Društva narodov v Ženevi vrvenje. Hotelirji so se pripravljali na tujce ter na množice radovednežev, pisarne zastopstev raznih držav so bile s polno paro na delu.

Predpriprave za zasedanje Društva narodov se vršijo z izključitvijo javnosti in od 500 diplomatov, tajnikov in tajnic, ki so nastavljene v Društvu narodov.

Glavna pisarna je v hotelu »National«, ki je bil kupljen v te svrhe leta 1920 za pet in pol milijona švicarskih frankov. V notranjosti so nameščeni zastopniki držav. V hotelu »National« je slišati 45 raznih jezikov.

Glavni tajnik Društva narodov je Anglež Eric James Drummond, potomec zelo stare angleške plemenitaške rodbine. Ta dobiva na leto 160.000 švicarskih frankov plače. Glavnemu tajniku so podložni štirje podtajniki in sicer: en Francoz, en Italjan, en Nemec in en Japonec, ki vodijo posamezne oddelke.

Med podtajniki je najbolj zanimiv Japonec Yotora Sugimura. Ta diplomat si je služil pred kratkem svoj kruh z razkazovanjem svoje telesne

teže in kot mojster v plavanju. Ima zakrivljene noge, močne roke in je izboren boksar. Je tako težak, da se zruši pod njegovo težo vsak navaden stol in so morali napraviti zanj posebno močne stole.

Znamenit oddelek pri Društvu narodov je oddeljenje za opij. Tamkaj vlada Angležinja gospa Rachael Crowdy of Grace. Med vojno je bila zaposlena pri rdečem križu, kjer je igrala zelo važno ulogo. Ko je bilo osnovano Društvo narodov, je prevzela vodstvo oddelka za opij.

Stenografije so zopet poglavje zase. Dobivajo 7200 švicarskih frankov letne plače, a morajo biti dobro podkovane v raznih znanostih. Morajo biti zmogljive raznih jezikov v govoru ter pisavi, posedati morajo splošno izobrazbo in obvladati narodoslovje. Predno nastavi pri Društvu narodov kako žensko moč, se mora podvreči pred sprejemom strogi izkušnji.

Višek obiskov v Ženevi je meseca septembra in cela slika se kar naenkrat spremeni. Vršijo se praznovanja in vsakojake slavnosti ter proslave. Ta mesec prihrumijo iz vseh delov sveta: odposlanci, časnikarji, fotografi in seve bogati radovedneži.

Lansko leto, ko je bilo v Ženevi na dnevnem redu vprašanje romunsko madžarskih optantov, se je pripetilo to-le: Romunski zunanji minister Titulescu in madžarski odposlanec Appony se pač nista mogla zedniti glede zgoraj omenjenega vprašanja. Ogrsko in romunsko časopisje je hujskalo ter pozivalo na vojno med obema državama. Ko je že bilo čisto na tem, da izbruhne med Romuni in Madžari krvavi obračun, je prinesel pariški list »Matin« o Titulescu in starem Apponyju karikaturi. Pa smola! Pod karikatura sta bili zamenjani imeni. Pod Apponyjevim velikim nosom je bilo tiskano »Titulescu«. Grof Appony je videl list popoldne drugega dne po izdaji v Ženevi in se je smejal pristrčno: Ko je srečal Titulesca, mu je rekel: Ekszellenca, jaz sem hud na vas. —

»Hud?« je vprašal Titulescu. — »Da, hud!« je odgovoril Appony. »Kajti,« pokazal mu je dotični časopis, »vi ste si izposodili moj nos.« Sedaj se je pričel smejeti še Titulescu in drugega dne je bil spor med obema državnikoma poravnán.

Tudi ministrova brada igra v Ženevi veliko ulogo. Bivši francoski finančni minister Cheron, okrogel gospod, si je hotel dati obriti brado in je razodel to nakano nekaterim prijateljem. Drugi dan so se zagnali vanj vsi v Ženevi zbrani fotografi s prošnjo, naj pusti brado pri miru, ker obretje bi bila nesreča za ministra in za časopise celega sveta.

»Zakaj?« je vprašal začudeno gospod finančni minister. Fotografi so mu razložili celo zadevo tako-le: Vsak večji časopis v Evropi in Ameriki že ima ministrovo podobo z brado. Ako bi se pa minister naenkrat čisto obril, bi bile vse te slike brezpredmetne, morali bi ga bogznaj kolikokrat na novo fotografirati. Ta razlaga je tako vplivala na Cherona, da je obdržal brado.

*

Usoda mogočnega vladarja.

Saiyid Mir Alam Khan, nekoč emir v Buchari in gospodar harema 110 lepih žen, bogataš s premoženjem 10 milijard Din in neomejeni vladar nad 1.250.000 ljudmi, živi danes kot berač v predmestju afganistanskega mesta Kabul v osrednji Aziji. Sedaj se je obrnil na Društvo narodov v Ženevo in prosil za pomoč, ker bi rad nazaj osvojil svoje kraljestvo iz katerega so ga pregnali boljševiki. Danes vlada v Buchari sovjetski komisar, in neprecenljiva emirjeva bogastva so romala že davno v notrajnost Rusije.

Pregnani vladar je star 50 let, lep mož z močno črno brado. Prebival je v glavnem mestu Buchara, v trdnjavi, ki je bila obdana od mogočnega obzidja. V mesto je vodilo 11 vrat in napol

Samo 43 Din

pristna švicarska anker remontoar nikel ura!

Samo 45 Din

fina in dobro idoča budilka!

Samo 130 Din

krasna kuhinjska stenska ura! 1004/9 Razpošilja

Trgovski dom Stermechi, Celje št. 24.

Kar ne ugaja, se zamenja ali pa povrne denar. Pišite takoj po novi, veliki, ilustrirani cenik z več tisoči slikami, katerega dobite zastonj!

okrogli stolpi so čuvali nad obzidjem. Mesto je štel 100 tisoč prebivalcev in je bilo veliko ter mogočno središče srednjeazijske trgovine. V mogočnem gradu v notrajnosti mesta so bile emirjeve zakladnice. Deset milijard Din je imel v zlatu. Vrata v zakladnico so odprli z vzhodom sonca in ob zatonu so jih zatvorili. 100 mož kraljeve straže je čuvalo ta vrata.

Pa je prišel polom v avgustu leta 1920. Več mesecev so podpirali sovjetl stranko »mlada Buchara« in skuhalli upor proti emirju. Iz vedno naraščajoče nezadovoljnosti je izbruhnil upor. Emir je videl naprej nevarnost. Poslal je brzosele v Delhi v Indijo, kamor je hotel spraviti na varno svoje premoženje pod vsemogočno roko angleške nadvlade. Ponudil je Angležem, da jim preda brezpogojno svoje kraljestvo. Angleška vlada je odklonila ponudbo, ker je bila baš zgubila vojno v Afganistanu. Emir je bil izročen boljševikom na milost in nemilost. Dne 5. avgusta 1920 je prišlo do napada. Mestna vrata so se morala odpreti, kraljeve čete se niso postavile v bran. Emirju ni preostalo drugega, kakor da je ubežal v Afganistan, kjer uživa že na tem svetu zaslužen plačilo za grozodejstva ter izžemanja, katera je uganjal skozi desetletja na vsemogočnem buharskem prestolu.

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Grof Tatenbah je odšel v Rauberhof, se oblekel ter po kratki večerji takoj šel v hišo deželnih stanov. V pismu grofa Brennerja je namreč bilo povabilo, naj se po prihodu v Gradec takoj zgleda v dvorani deželnih stanov.

Nekak nemir se ga je lotil, ko je stopal skozi velika obokana kamenita vrata ter šel po širokih stopnicah v prvo nadstropje, dokler ni prišel do visokih vrat, vodečih v dvorano, kjer so zborovali deželni stanovi.

Čudno se mu je zdelo, da stoji na hodniku močna straža, ki ga pozorno gleda in opazuje vsako njegovo kretnjo. Že hoče vprašati za vzrok. V tem pa sliši v dvorani glasno govorico in šum.

»Kaj je to,« si misli, »kaj se godi tukaj? O tem bom kmalu na jasnem.«

Z močno roko pritisne na kljuko. Težka vrata bolešno zaškripajo ter se kakor od nevidne roke potisnjena odprejo na stežaj.

39

Grof Brenner pokaže z zlobnim nasmehom na ustnih na vrata dvorane, skozi katera je vstopil Ivan Erazem grof Tatenbah ponosno in mirno.

Oči vseh zborovalcev se obrnejo k njemu.

Grof Tatenbah se prikloni in reče:

»Bog z vami, gospodje! Veseli me, da vas najdem polnoštevilno zbrane. Odzval sem se vabilu grofa Brennerja in sem ravnokar došel iz Maribora. Kakor vidim, ste se zbrali v tej noči k izvanrednemu posvetovanju. Rad bi vedel, kaj je temu vzrok?«

»To zveste takoj, gospod grof,« odvrne grajski stotnik, »gre za to, da v obrambo najvišjih pravic našega cesarja in gospoda in miru naše dežele razkrinkamo veleizdajalca. To je mož, ki ga je cesar odlikoval z veliko častjo. On pa je v svoji nehvaležnosti in drznosti pozabil na čast in dolžnost ter se je pridružil tajni zaroti, naperjeni zoper Njegovo Veličanstvo in tudi zoper našo deželo, katero hoče veleizdajalcem prodati za dedno vojvodsko krono.«

Grof Brenner je utihnil.

Vsi so gledali grofa Tatenbaha, ki je stal hladno in miren, toda bled in s sklonjeno glavo pred resnobnimi zborovalci.

Telefon intern. št. 212

Bev. 10.602

Celov. račun

Koroška c. 5

O. KAPLAN

Tiskarna sv. Cirila

po najnižjih cenah

litro, solidno in

izvršuje

latinski in cirilici

dejote tiskanje v

svojo stroko spa-

iske in druge v

aglednic, barvo-

tudi večbarvne ra-

nik, urade, kakor

za trgovce, obrt-

lepe tiskovine